

De Minister van Justitie en Veiligheid
mr. dr. [REDACTED]
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Datum
17 december 2018

Uw kenmerk
[REDACTED]

Contactpersoon
[REDACTED]

Onderwerp
Advies over de wijziging van de Wet aanpak dierenmishandeling en dierverwaarlozing

Geachte heer [REDACTED],

Bij brief van 4 oktober 2018 heeft u de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR) om advies gevraagd over conceptwetsvoorstel Wet aanpak dierenmishandeling en dierverwaarlozing.

Dit advies is voorbereid door leden van de vereniging en vastgesteld door de Wetenschappelijke Commissie (WeCo) van de NVvR.

Strekking conceptwetsvoorstel

Het conceptwetsvoorstel strekt tot het op onderdelen aanvullen en versterken van het instrumentarium voor het OM en de rechter in dierenwelzijnszaken. In dat licht wordt voorgesteld de officier van justitie de mogelijkheid te verschaffen om voorafgaand aan de uitspraak een gedragsaanwijzing op te leggen die inhoudt dat de verdachte tot aan de zitting geen of minder dieren mag houden. Tevens wordt voorgesteld het voor de rechter mogelijk te maken om te bevelen dat algemene en bijzondere voorwaarden die zijn verbonden aan een voorwaardelijke veroordeling dadelijk uitvoerbaar zijn zodat toezicht op naleving van de voorwaarden reeds voorafgaand aan de onherroepelijke veroordeling mogelijk is. Daarnaast wordt een houdverbod als rechterlijke zelfstandige (vrijheidsbeperkende) maatregel geïntroduceerd, waarbij tevens wordt voorgesteld om elke overtreding van deze maatregel afzonderlijk strafbaar te stellen en hiermee inbeslagneming bij overtreding van het houdverbod mogelijk te maken. Verder wordt voorgesteld artikel 425 van het Wetboek van Strafrecht (hierna: Sr) in die zin aan te passen dat het aanhitsen van een dier tegen een ander dier en het onvoldoende terughouden van een dier dat een ander dier aanvalt strafbaar wordt gesteld als misdrijf.

Ten slotte wordt het bestuursrechtelijke verbod om deel te nemen aan tentoonstellingen of keuringen met dieren waaraan een bij of krachtens algemene maatregel van bestuur

aangewezen lichamelijke ingreep is verricht, gewijzigd en wordt in de Wet dieren de mogelijkheid opgenomen een educatieve maatregel aan een houder van dieren op te leggen.

Advies

Het conceptwetsvoorstel geeft de WeCo aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen.

Wijzigingsvoorstellen Wetboek van Strafrecht

Artikel 306a Sr.

In het tweede lid van voorgesteld artikel 306a Sr wordt het “opzettelijk nalaten voldoende zorg te dragen voor het onschadelijk houden van een onder zijn hoede staand dier” strafbaar gesteld. De WeCo is van mening dat het bewijzen van het opzet in een dergelijk geval problemen kan opleveren. Tenzij de verdachte zijn handelen erkent, zal het opzet doorgaans afgeleid moeten worden uit de uiterlijke verschijningsvorm van het handelen van een verdachte. Een eventueel voorwaardelijk opzet is bij *nalaten* echter altijd moeilijker te construeren dan bij *handelen*. De WeCo stelt de minister voor in de memorie van toelichting te verduidelijken welk toepassingsbereik aan deze nieuwe bepaling dient te worden toegekend.

Wijzigingsvoorstellen Wetboek van Strafvordering

Artikel 67 Sv

Artikel 67 van het Wetboek van Strafvordering (hierna: Sv) wordt aangevuld met het voorgestelde artikel 306a Sr en het voorgestelde zevende lid van artikel 8.12 van de Wet Dieren.

Uit de memorie toelichting blijkt dat deze aanvulling van artikel 67 Sv is ingegeven door artikel 96 Sv, dat bepaalt dat beslagnameing buiten heterdaad alleen mogelijk maakt indien er voorlopige hechtenis is toegelaten voor het feit ter zake waarvan verdenking bestaat. Het mogelijk maken van voorlopige hechtenis bij een strafbaar feit heeft echter nog veel meer consequenties. Zo wordt onder andere de inverzekeringstelling van verdachte en het toepassen van bewaring en gevangenhouding mogelijk. De WeCo vraag zich af of de minister ook deze gevolgen heeft bedoeld aan artikel 306a Sr te verbinden. Daarnaast komen ook de bevoegdheden van artikel 61a Sv binnen bereik, evenals de onderzoekingsbevoegdheden buiten heterdaad van de artikel 96b Sv en artikel 96c Sv.

Het is de WeCo niet duidelijk waarom de minister er niet voor heeft gekozen om, indien de bedoeling is op deze wijze, naast artikel 104 Sv, inbeslagnameing buiten heterdaad mogelijk te maken, artikel 96 Sv aan te vullen door in dit artikel na “artikel 67, eerste lid” toe te voegen “of overtreding van artikel 306a van het Wetboek van Strafrecht”. Materieel kunnen de opsporingsambtenaar en de (hulp)officier van justitie dan uit de voeten, zonder dat er allerlei andere (onbedoelde) gevolgen intreden die samenhangen met het aanwijzen van artikel 306a Sr tot feit waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten. De WeCo stelt de minister voor het wetsvoorstel op de voorgestelde wijze aan te passen dan wel aan het bovenstaande nadrukkelijk aandacht te besteden in de memorie van toelichting.

Artikel 509 hh Sv

In Artikel 509 hh Sv, de aanwijzingsbevoegdheid van de officier van justitie ter beëindiging van ernstige overlast, wordt aan het eerste lid een nieuw onderdeel toegevoegd, zodat een dergelijke aanwijzing ook mogelijk wordt in geval van een verdenking van een strafbaar feit "in verband waarmee vrees bestaat voor gedrag van de verdachte dat herhaald gevaar voor de gezondheid of het welzijn van een of meer dieren oplevert". De WeCo stelt voor deze aanwijzingsbevoegdheid met het oog op de leesbaarheid zodanig te wijzigen dat de officier van justitie kan bepalen dat een verdachte: "geen of minder dieren mag houden, dan wel bepaalde diersoorten niet mag houden".

Wijzigingsvoorstellen Wet Dieren

Artikel 2.16 Wet Dieren

Voorgesteld wordt in artikel 2.16, derde lid van de Wet Dieren een blijkens de memorie van toelichting als absoluut bedoeld verbod op te nemen voor houders van dieren om deel te nemen aan tentoonstellingen of keuringen met dieren waaraan een bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aangewezen lichamelijke ingreep is verricht.

Ter zake van deze voorgestelde wijziging wil de WeCo het volgende opmerken. Het tentoonstellen van dieren die een lichamelijke ingreep hebben ondergaan is al sinds 1 juli 2014 verboden in de Wet Dieren, in artikel 2.16, derde lid (gericht tot de houder van het dier) en vierde lid (gericht tot de organisator van de tentoonstelling). Het gestelde in de memorie van toelichting dat het verbod in het vierde lid zou staan, is dus niet geheel juist: dit verbod staat in het derde én vierde lid om het zowel tot de houder van het dier als de organisator van de tentoonstelling te richten. Het is de WeCo dan ook onduidelijk waarom nu alleen wordt voorgesteld het derde lid van artikel 2.16 te wijzigen.

In zowel het derde als het vierde lid van het huidige artikel 2.16 wordt verwezen naar artikel 2.8 van de Wet Dieren, waarin in het eerste lid is bepaald dat lichamelijke ingrepen bij dieren verboden zijn. Het tweede lid van artikel 2.8 Wet Dieren maakt een uitzondering op dat verbod voor, voor zover relevant, ingrepen die een diergeneeskundige noodzaak hebben (2.8, tweede lid, onder a). Dieren die zonder diergeneeskundige noodzaak een ingreep hebben ondergaan (bijvoorbeeld gecoupeerd zijn) mogen dus ook nu al niet tentoon worden gesteld door de organisator en evenmin door de houder van het dier daarvoor worden aangeboden. De WeCo begrijpt dat het de bedoeling is om op grond van het nu voorgestelde gewijzigde artikel 2.16, derde lid, van de Wet Dieren, een Algemene Maatregel van Bestuur tot stand te brengen die lichamelijke ingrepen die wel een diergeneeskundige noodzaak hebben, weer uitzondert van de uitzondering in artikel 2.8, tweede lid onder a van de Wet Dieren. Uit de memorie van toelichting blijkt volgens de WeCo echter niet waarom de minister dit nodig acht. In de memorie van toelichting wordt gerept over couperen, maar het is de WeCo niet duidelijk of daarmee couperen wordt bedoeld dat een diergeneeskundige noodzaak heeft. Couperen zonder diergeneeskundige noodzaak is immers al verboden op grond van artikel 2.8, eerste lid, Wet dieren en het tentoonstellen van zo'n gecoupeerd dier dus ook op grond van het huidige artikel 2.16, derde en vierde lid. De WeCo wijst er ook nog op dat artikel 2.16, derde lid, in dit wetsvoorstel zo wordt geredigeerd dat alle lichamelijke ingrepen die tot een tentoonstellingsverbod leiden in de bedoelde AMvB moeten worden opgesomd. De verwijzing naar het algemene verbod op lichamelijke ingrepen in artikel 2.8

vervalt immers. Tegelijkertijd blijft in het vierde lid wel de verwijzing naar artikel 2.8 gelden, terwijl niet naar de in het nieuwe derde lid bedoelde AMvB wordt verwezen.

Al met al is de reden voor de voorgestelde wijziging van artikel 2.16 Wet Dieren de WeCo voorshands niet duidelijk. Welk probleem wordt beoogd op te lossen en wat draagt de voorgestelde wijziging bij aan die oplossing? Het verbod om dieren die een lichamelijke ingreep hebben ondergaan tentoon te stellen geldt, zoals gezegd, immers al. Waarom nu ook dieren die een diergeneeskundig noodzakelijke ingreep hebben ondergaan niet meer ten toon mogen worden gesteld is de WeCo niet duidelijk. Een inhoudelijke onderbouwing daarvan ontbreekt. Evenmin is duidelijk waarom alleen het tentoonstellingsverbod voor zover het tot de houders van dieren is gericht wordt gewijzigd en niet (ook) voor zover gericht tot de organisatoren van tentoonstellingen. Onduidelijk is hoe de AMvB in het nieuwe derde lid zich verhoudt met het verbod op lichamelijke ingrepen in artikel 2.8 en met het vierde lid van artikel 2.16 waarin niet naar de AMvB gaat worden verwezen. De WeCo adviseert dit onderdeel van het wetsvoorstel te heroverwegen. Als het voorstel gehandhaafd wordt, adviseert de WeCo de hiervoor genoemde kwesties te verduidelijken in de memorie van toelichting en zo nodig het voorstel aan te passen.

De WeCo wijst ook nog op het volgende. Van belang is dat mogelijk lichamelijke ingrepen bij dieren bij AMvB worden aangewezen die in andere lidstaten van de EU niet zijn verboden. Als een dier dat in zo'n lidstaat een daar toegestane (althans: niet-verboden) ingreep heeft ondergaan niet in Nederland tentoon mag worden gesteld is dat mogelijk een beperking van het intracommunautaire (handels-)verkeer, die alleen is toegestaan als aan de in het VWEU en de jurisprudentie van het Hof van Justitie gestelde eisen voor een dergelijke beperking is voldaan. Ter illustratie zij verwezen naar de uitspraak van het CBb van 22 december 2016, ECLI:NL:CBB:2016:400. Zou het paarden hebben betroffen die in Frankrijk gehouden werden (door Franse houders), of als de tentoonstelling door een Franse organisator was georganiseerd, dan is het de vraag of het verbod van artikel 2.16, vierde lid, Wet Dieren, te handhaven was geweest. De WeCo stelt voor om in de toelichting, als deze wijziging wordt gehandhaafd, hier nader op in te gaan.

Artikel 5.10 Wet Dieren

Artikel 5.10 van de Wet Dieren geeft aan dat de minister aan een houder van (een) dier(en) een educatieve maatregel kan opleggen "ter bevordering van de kennis van die houder wanneer niet is voldaan aan het bepaalde bij of krachtens deze wet". Ook worden aan artikel 5.12, eerste lid Wet Dieren de woorden toegevoegd: "of het welzijn van dieren". De handhaving zal, blijkens de memorie van toelichting via de bestuurlijke boete worden afgedaan. De WeCo verwacht dat deze uitbreiding van de werkingsfeer, hoewel nuttig, zal leiden tot een aanzienlijke toename van het aantal handhavingsverzoeken en uiteindelijk tot het aantal rechtszaken. Overigens is de WeCo van mening dat het feit dat aan de educatieve maatregel geen limiet is gesteld, terwijl dit in andere gevallen, zoals na een geweldsmisdrijf, wel het geval is, opmerkelijk. Uit de memorie van toelichting blijkt de WeCo niet waarom is gekozen voor deze afwijking. De WeCo adviseert de minister dit verschil op te heffen, of de reden(en) voor het onderscheid te verduidelijken in de memorie van toelichting.

Ter zake van de bestuursrechtelijke maatregel, vergelijkbaar met een educatieve maatregel als het gaat om gedrag in het verkeer, merkt de WeCo op dat in de praktijk blijkt dat

handhavend (op grond van hoofdstuk 8 Wet dieren) wordt opgetreden tegen houders van huisdieren die in sociaal opzicht tot de zwakkeren in de samenleving behoren en een ernstig vervuild huis/weiland vol verwaarloosde, zieke en/of ondervoede dieren hebben. De betrokkene lijdt soms aan een psychiatrische stoornis en beschikt meestal niet over de middelen om de mogelijk aanzienlijke kosten van een dergelijke maatregel op te brengen. Het gebrek aan financiële middelen is niet zelden mede de oorzaak van de verwaarlozing van de dieren. Gelet op het feit dat deze houders financieel soms onder bewind staan en/of (daarnaast) aanzienlijke psychische of andere persoonlijk problemen hebben, vraagt de WeCo zich af of het opleggen van een educatieve maatregel aan dergelijke houders zinvol is. De WeCo verzoekt de minister hieraan aandacht te besteden in de memorie van toelichting.

Artikel 8.6 Wet Dieren

In artikel 8.6., eerste lid onder 1° van de Wet Dieren wordt ingevoegd in de bestaande tekst: “artikel 2.16, eerste en derde lid”, na “5.10” wordt ingevoegd “5.10a”. Dit voorstel brengt de WeCo tot het stellen van de vraag: wat bedoelt de minister met ‘een gedraging die in strijd is met een educatieve maatregel’. Is bedoeld dat een dergelijke gedraging kan leiden tot een last onder dwangsom, last onder bestuursdwang of bestuurlijke boete?

De WeCo vraagt zich daarnaast af waarom deze maatregel is ondergebracht bij de maatregelen van hoofdstuk 5 en niet in hoofdstuk 8 als onderdeel van het handhavinginstrumentarium. De educatieve maatregel lijkt immers bedoeld als reactie op een overtreding. In de memorie van toelichting wordt het expliciet als een herstelsanctie benoemd. Het ligt volgens de WeCo meer voor de hand om deze maatregel in hoofdstuk 8 op te nemen als onderdeel van het sanctie-arsenaal. Werkt een houder niet of niet voldoende mee aan een opgelegde maatregel, dan kan dat reden zijn voor verdergaande maatregelen, bijvoorbeeld op grond van artikel 5:12, eerste lid, nieuw.

De WeCo verzoekt u hier aandacht aan te besteden in de memorie van toelichting en het wetsvoorstel in voorgestelde zin aan te passen.

Artikel 8.11a Wet Dieren

Een andere noviteit is de introductie van een (strafrechtelijke) vrijheidsbeperkende maatregel die grotendeels is vormgegeven conform artikel 38v Sr., en die is verwoord in artikel 8.11a van de Wet Dieren.

In de voorgestelde bepaling valt op de toevoeging “ter bescherming van de goede zeden”, naast de twee redenen die (ook) artikel 38v Sv noemt.

De WeCo is van mening dat het meer voor de hand ligt om deze bepaling op te nemen in het Wetboek van Strafrecht. Dit leidt tot een beter overzicht ten aanzien van de wettelijke mogelijkheden tot het opleggen van strafrechtelijke vrijheidsbeperkende maatregelen, en zorgt er voor dat er op een plaats, het Wetboek van Strafrecht, overzicht blijft van deze, toch ingrijpende, maatregelen. Het voorkomt bovendien mogelijk het ontstaan van “dode” bepalingen, bepalingen die op zich wel nuttig zijn, maar die – doordat ze niet zijn opgenomen in het Wetboek van Strafrecht – (bijna)niemand kent en daardoor nauwelijks worden toegepast.

De WeCo verzoekt om deze redenen de minister de bedoelde bepaling op te nemen in het Wetboek van Strafrecht, onder het gelijktijdig opnemen van een (verwijzende) schakelbepaling in de Wet Dieren in artikel 8.11a van die wet.

Houdverbod

In het wetsontwerp wordt het houdverbod gemaximeerd tot een periode van 10 jaar. In de memorie van toelichting wordt gesteld dat voor een (nog) langere duur van het houdverbod *thans* geen aanleiding bestaat. De toets aan de wettelijke vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit behoort maatwerk op te leveren.

Ook de minister onderkent dat een houdverbod een inbreuk oplevert op een fundamenteel recht¹. Juist opgemerkt is de volgende zinsnede: "Naarmate de duur van de maatregel langer is en de inhoud ingrijpender, wordt het lastiger deze toets te doorstaan."

Voor het houdverbod is, ook in de ogen van de WeCo zeker wat te zeggen indien een verdachte duidelijk laat blijken niet goed te kunnen zorgen voor dieren of zijn dier inzet tegen een ander of tegen een dier. In de praktijk komen met een zekere regelmaat veehouders voor die – door allerlei omstandigheden en oorzaken – niet meer in staat zijn op een verantwoorde manier dieren te houden. Een houdverbod is dan een juiste remedie. Het komt dan voor dat dieren in beslag genomen moeten worden, omdat (ernstig) dierenleed dreigt of al is aangericht.

Bij dit alles dient echter te worden beseft dat een houdverbod al heel snel een inbreuk kan opleveren op zowel artikel 8 EVRM als op artikel 1, Eerste Protocol EVRM, zeker daar waar het een professionele houder betreft.

Artikel 8.11a Wet Dieren

De voorwaarde genoemd in lid 2, sub b. van dit artikel kan verstrekkende gevolgen hebben voor degene aan wie deze vrijheidsbeperkende maatregel wordt opgelegd. In de memorie van toelichting is opgenomen "zodat het de verdachte geheel wordt verboden zich op te houden in de buurt van (bijvoorbeeld) kinderboerderijen, stallen of weides waar dieren worden gehouden". In de agrarische omgeving kan dit namelijk een groot deel van het omringende gebied betekenen, hetgeen in een stedelijke omgeving weer niet het geval zal zijn. Het voorbeeld lijkt daarmee wat weinig gelukkig gekozen. De WeCo is in elk geval van mening dat maatwerk van belang is en indien de oplegging van dit type vrijheidsbeperkende maatregel wordt overwogen, een duidelijk (reclasserings)rapportage aanwezig moet zijn. In een dergelijke rapportage dient aandacht te zijn voor de persoon van de verdachte in relatie tot de zorg voor dieren en dient bovendien een adequaat beeld te worden gegeven van de leefomstandigheden van een verdachte. De WeCo vraagt zich af of de reclassering voldoende is toegerust voor deze nieuwe taak, en vraagt de minister hier nader aandacht aan te schenken.

Overtreding van de vrijheidsbeperkende maatregel wordt in het wetsontwerp als zelfstandig misdrijf bestraft, met ten hoogste 1 jaar onvoorwaardelijke gevangenisstraf. Daarmee wordt overtreding van de maatregel van artikel 8.11a Wet Dieren strenger bestraft dan een overtreding van een gedragsbeïnvloedende maatregel op grond van artikel 38v Sr. Bij artikel 38v geldt dat de rechter vooraf per overtreding een bepaalde vrijheidsbeneming oplegt (art. 38w lid 1 Sr) en dat het totaal aan vervangende hechtenis niet meer kan bedragen dan 6 maanden. (art. 38w lid 3 Sr). De WeCo is van mening dat dit om een nadere toelichting vraagt en dat bij de handhaving van art 8.11a Wet Dieren aansluiting zou moeten worden gezocht bij art. 38w Sr. Het kan volgens de WeCo niet zo zijn dat overtredingen van maatregelen die zijn gericht op de gezondheid en het welzijn van dieren strenger kunnen worden aangepakt en bestraft dan soortgelijke overtredingen in de richting van een

¹ Art. 8 EVRM en wellicht ook het recht op eigendom? Zeer zeker, als het gaat om professionele houders in ieder geval.

medemens. De WeCo verzoekt u hier aandacht aan te besteden in de memorie van toelichting en verzoekt nadrukkelijk het ontwerp in de voorgestelde zin aan te passen.

De zelfstandige strafbaarstelling van de vrijheidsbeperkende maatregel wordt onderbouwd door de volgende stelling: "Voor deze groep zal vervangende hechtenis in veel gevallen niet of onvoldoende afschrikwekkend zijn". Onderbouwing van deze stelling in de memorie van toelichting ontbreekt. De WeCo verzoekt de minister in de memorie van toelichting aan te geven waarop deze stelling is gebaseerd.

Overige opmerkingen:

Cumulatie

Voor zover de combinatie strafrecht en educatieve maatregel mogelijk is, geldt dat hoge kosten (onder omstandigheden) een (extra) punitief karakter kunnen geven aan de maatregel. De minister wordt verzocht dit aspect in de samenloop van bestuursrechtelijke en strafrechtelijke afdoening nader toe te lichten. De WeCo wil daarbij op voorhand opmerken dat, mede gelet op hetgeen is opgemerkt in de tweede noot, veel zal afhangen van de nadere uitwerking van de educatieve maatregel en de daaraan voor de veroordeelde verbonden kosten.

Redenen en oorzaken dierenmishandeling

In de memorie van toelichting wordt over de plegers van dierenmishandeling het volgende opgemerkt: "vaak hebben plegers van dierenmishandeling te maken met meervoudige problematiek, zoals alcohol- en drugsgebruik, psychische, financiële en relationele problemen en cognitieve beperkingen" en "Gelet op deze psychosociale problematiek is het risico op recidive hoog en is hulpverlening en begeleiding vaak noodzakelijk". Elders, op pagina 18 onder 11 in de memorie van toelichting wordt overigens gesteld nog weinig bekend is over de redenen en oorzaken van dierenmishandeling.

Dadelijke uitvoerbaarheid moet zorgen voor toezicht en hulp. Dit beeld past volgens de WeCo beter bij mensen die hun dieren verwaarlozen, bij voorbeeld wanneer vee wordt verwaarloosd. Nu in de memorie van toelichting niet wordt aangegeven waar deze bevindingen en conclusies op zijn gebaseerd, adviseert de WeCo de minister de memorie van toelichting op dit punt aan te vullen.

Het opleggen van een houdverbod of andere maatregelen is een ingrijpende inperking van de rechten van een burger. De rechter zal hiertoe niet lichtvaardig willen overgaan, vaak zal behoefte bestaan aan een reclasseringsrapport. De nieuwe wet zal daardoor, naar verwachting van de WeCo, extra druk leggen op de rapporterende instanties, zeker omdat het gaat, zoals in de memorie van toelichting ook opgenomen, om kwetsbare personen waar de reclassering stevig op zal willen en moeten investeren. In de memorie van toelichting ware hieraan aandacht te besteden.

Bevel dadelijke uitvoerbaarheid

De WeCo verzoekt de minister aan te geven op welke wijze het bevel strekkende tot dadelijke uitvoerbaarheid, na het instellen van hoger beroep, door de appelrechter kan worden opgeheven. De betrokkene zal, zo neemt de WeCo aan, een verzoek daartoe moeten indienen bij de raadkamer van het gerechtshof. De WeCo verzoekt de minister op dit punt in de memorie van toelichting enige aanvulling en verduidelijking op te nemen.

Uitvoeringsconsequenties

Hiervoor is al gesteld dat, mede gelet op de verstrekkende wettelijke mogelijkheden – die in essentie neerkomen op een langdurige en aanzienlijke inperking van een of meer grondrechten –, er bij de rechter, maar ook bij de officier van justitie en de raadsman, vaker dan thans behoefte zal bestaan aan een uitgebreide rapportage. Of dit aantal werkelijk zo beperkt zal zijn als de memorie van toelichting schetst, betwijfelt de WeCo. Ook vragen deze strafzaken zowel de rechters als het OM naar verwachting aanzienlijk meer voorbereidings- en zittingstijd dan een “gemiddelde” strafzaak. Indien er dieren in beslag worden genomen, volgt bovendien nagenoeg altijd een bezwaarschrift ex art. 552a Sv, waarvoor in deze categorie zaken hetzelfde geldt.

De WeCo vraagt de minister nadrukkelijk aandacht te hebben voor het totale effect dat deze en andere wetsaanpassingen in totaal aan taakverzwaring zullen opleveren en al hebben opgeleverd.

De Wetenschappelijke Commissie van de NVvR,

voorzitter

